

עיריית תל אביב - יפו
 פרוטוקול ישיבות הנהלה
ישיבת הנהלה מס' 21 שנערכה באופן מקוון באמצעות אפליקציית zoom (vc)
 מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)

השתתפו :	ר. חולדאי	ראש העירייה	
וה"ה : א. זבולון	ר. אלקבץ	ג. שרעבי	ד. ספיר
א. הראל	מ. להבי	ח. גורן	א. זבולון
ח. אריאלי	נ. וולוך	מ. רייפ	ל. שפירא
וה"ה: מ. לייבה , ר. זלוף , ע. סלמן , א. שבתאי פרנק , א. שוורץ , ש. הרשקו , א. לוי , א. וייסלברג צור , א. בסון , א. מייקין כנפו , ע. נווה , ע. קרת , ג. בן חורין.			

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 2 -

סדר היום:

1. הקצאת מקרקעין
2. חוק עזר לתל-אביב-יפו (הגנה על גדות הירקון והסדרת השיט בירקון) (תיקון),
התשפ"א – 2021
3. תיקון נוהל שיום (קריאת שמות של מקומות ציבוריים ושינויים)
4. היערכות לשינוי אקלים בהיבטי מערכת הניקוז העירונית

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 3 -

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

חברים. כולם ישנם?

מי בודק את הנוכחים פה?

מר שרעבי:

בדקנו את הנוכחים, אדוני ראש העירייה, אפשר להתחיל את הישיבה, יש קוורום.

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

טוב.

יש לנו כפי שאני מבין שלושה נושאים לישיבה הזאת:

1. הקצאת מקרקעין. – זה תמיד, אלי לוי.
2. תיקון נוהל של כל נושא השיום – קריאת שמות של מקומות ציבוריים ושינויים.
3. היערכות לשינוי אקלים בהיבטי מערכת הניקוז העירונית. כל הנושא של ניקוז, הוא נושא בכותרות. וחשבנו לפחות שלגבי החורף הקרוב לא לדבר על האיילון וצרותיו אלא לדבר על הדברים שננקטו השנה וליצר מציאות קצת טובה יותר במערכת העירונית, מה שנקרא – היערכות תל-אביב-יפו לחורף בהיבט הניקוז, כי חשוב שנשמע על הדברים האלה ונבין אותם ואם יש שאלות לאנשים, אנחנו נשמח גם לענות. והזמנו גם את מומחה מספר אחד שלנו בנושא – מר עזרא נוה.

מר אלי לוי, בבקשה.

הקצאת מקרקעין 53.

מר אלי לוי:

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 4 -

יש לנו שני נושאים שזה המשך הקצאות בניהול ושימוש. ויש לנו שתי הקצאות חדשות. הראשון – המשך מתן רשות שימוש לעמותה לילדים בסיכון להפעלת מעון יום שתי כתות ברח' צביה לובטקין. מדובר פה בטיפול בילדים על הרצף האוטיסטי. המקום פעיל, מאד פעיל ומאד מרוצים גם מהפעילות ולכן אנחנו מבקשים להאריך להם את התקופה לחמש שנים נוספות.

מר שרעבי:

מי מפעיל אותו?

מר אלי לוי:

עמותה שנקראת – 'העמותה לילדים בסיכון'.

מר שרעבי:

הבנתי. והצוותים המקצועיים שלנו ערכו שם ביקורת? ראו שהילדים מקבלים את כל מה שהם צריכים לקבל מבחינת "פסיליטיז", מתקן וכל הדברים שמסביב?

מר אלי לוי:

אנחנו תמיד כשמביאים להנהלה, אנחנו מקבלים חוות דעת מהיחידה שמטפלת בזה – מינהל שירותים חברתיים.

מר שרעבי:

אני מאד מודה לך.

מר ספיר:

איזה גילאים?

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 5 -

מר אלי לוי:

זה פעוטות. ילדים קטנים – 0-3. כי אחר כך זה כבר הולך להתייחסות משרד החינוך לילדים יותר גדולים של גנים. אנחנו מדברים על ילדים צעירים, פעוטות, עד גיל 3, משהו כזה, בעקרון.

הנושא השני – מתן רשות שימוש לעמותת 'הופכות את היוצרות'. יש לנו דירה בקומת קרקע ברח' יגאל אלון 30, פינת שדרות החיל 8. מדובר פה בעמותה שמטפלת בנשים במצבי סיכון שונים ועושים פעילות מאד יפה ואנחנו ממשיכים להם את רשות השימוש בדירה הזאת. גם כן תחת מינהל שירותים חברתיים.

3. אנחנו מקצים פה מגרש למינהל שירותים חברתיים. על המגרש הזה אנחנו הולכים להקים שלושה מבנים:

א. מבנה אחד שיכלול הוסטל עבור עמותת 'אקים'.

ב. משרד של מינהל שירותים חברתיים.

ג. ותחנה לבריאות המשפחה.

כל המבנים האלה ייבנו על ידי העירייה. כמובן יש פה ב'אקים' השתתפות של ביטוח לאומי ושל המדינה. ואת הבנייה הזאת אנחנו מבצעים ברח' רבינא 17. מי שלא יודע בדיוק איפה זה רבינא – זה רמת אביב ג', בין אופנהיימר לקק"ל.

4. אנחנו מקצים שטח של 550 מ' לעמותת קהילת תורת משה', צפון תל אביב, לצורך

הקמת בית כנסת, שייבנה מעל שלושה בתי כנסת שקיימים. אנחנו מדברים על הרב

ניסים. בפעם שעברה הבאנו הקצאה מסודרת וניבנו שלושה בתי כנסת שפנו ממתחם

גבעת עמל. על מנת לנצל את השטח נכון פנו כמובן כל הקהילה שנמצאת מסביב, גם

מצמרות ומכל הסביבה, ביקשו להקים בית כנסת ואנחנו בונים את בית הכנסת הזה

על הגג של שלושת בתי הכנסת. כך אנחנו מנצלים את הקרקע באופן מקסימלי.

זהו, אלה הנושאים שהיו לי. תודה רבה.

פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)

- 6 -

החלטה: הקצאת מקרקעין מאושרת כלהלן:

1. המשך מתן רשות שימוש ניהול והפעלה "לעמותה לילדים בסיכון"

בנכס ברח' צביה לובטקין 30.

2. המשך מתן רשות שימוש ניהול והפעלה לעמותה "הופכות את היוצרות",

בנכס ברח' יגאל אלון 30, פינת שד' החי"ל 8.

****מר רון חולדאי לא השתתף ולא הצביע בדיון זה*****

3. הקצאת מגרש למינהל שירותים חברתיים ברח' רבינא 17, רמת אביב ג'. על

המבנה יוקמו שלושה מבנים:

- מבנה אחד שיכלול הוסטל עבור עמותת 'אקים'.

- משרדי מינהל השירותים חברתיים.

- ותחנה לבריאות המשפחה.

4. הקצאת שטח של 550 מ' 'לעמותת קהילת תורת משה', צפון תל אביב, לצורך הקמת

בית כנסת, שיבנה מעל בתי כנסת קיימים ברחוב הרב ניסים 10.

54. **תיקון נוהל שיום (קריאת שמות של מקומות ציבוריים ושינויים)**

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

מי מציג נוהל שיום?

פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)

- 7 -

גב' אפרת מייקין כנפו:

אני אבקש שמוטי רייפ יציג. מוטי רייפ.

מר רייפ:

אז בוקר טוב לכולן ולכולם.

מר אלקבץ:

מוטי, מוטי, איד בוקר? איד בוקר?

מר רייפ:

זה בוקר, אני בלוס אנג'לס חברים.

מר אלקבץ:

עכשיו הבנתי.

מר רייפ:

השעה 6 בבוקר.

מר אלי לוי:

קשה, קשה, מאמץ.

מר רייפ:

ואני לא רוצה להעיר את נועה תישבי, אז אני חייב לדבר בשקט.

OK, אז בואו נמשיך חברים וחברות.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 8 -

אז אין ספק שהתיקון הזה עוד צעד חשוב בדרך להפיכת העיר תל-אביב-יפו לשוויונית יותר ובכך לטובה יותר. בעשורים האחרונים הושגו הישגים רבים לקידום שוויון מגדרי בין נשים וגברים, אך עדין הפערים גדולים בכל תחומי החיים בישראל.

שמות רחובות אינם עניין סמלי בלבד. ייצוג הנצחה והנכחה במרחב הציבורי הם חלק ממרקם החיים העירוניים שלנו. מספיק להסתובב בבית הקברות הישן ברח' טרומפלדור כדי להבין ששמות הרחובות הם כספר ההיסטוריה של החברה שלנו, ומי שמכיר את המקום, יודע שרובו מאוכלס בקברי גברים. אני עצמי נאלצתי להיאבק כדי לקבור את שושנה דמארי שם ולולא עזרתך, רון, גם שושנה לא הייתה קבורה שם היום.

נשים לא פחות מגברים תרמו רבות לחברה ולמדינה וראוי ונכון כי שמותיהם יונצחו בה. אנחנו פה כדי לדאוג שכל תושבות ותושבי העיר ירגישו שייכות ובעלות על המרחב, בו הן חיות. כמו שאתן יודעות, בשנה האחרונה הרשות לחוסן ושוויון חברתי מקדמת פיתוח של תוכנית מקיפה לקידום שוויון מגדרי בעיר, יד ביד עם יחידות עירוניות רבות. התיקון הזה הוא חלק ממהלך הרבה יותר רחב, שאת הניצנים שלו אנחנו כבר מתחילים לראות – הטקסטים בשילוט והפרסומים העירוניים יותר ויותר שוויוני. תוכניות מקיפות לחינוך להוגנות מגדרית, התחילו השנה בגנים ובבתי הספר, פעולות רבות בתחום התחבורה, קידום נשים בתחום הספורט ועוד ועוד.

אני מאד גאה שהעירייה וראש העיר והמנכ"ל שלנו מובילים צעדים משמעותיים לצמצום הפערים בין גברים ונשים ולהפעלה בשילוב עמיתים של קבוצות מגוונות שונות. התיקון הזה, כאמור, עוד צעד חשוב והכרחי. הרי אנחנו המגדלור לצדק ושוויון, נכון, רון?

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

נכון, אבל זה לא מנכ"ל וזה לא ראש העיר. זו מועצת העיר הזאת.

מר רייפ:

אז רגע שנייה, אני רק לסיים, אפרופו מועצת העיר, אז אני רוצה רגע לסיים.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 9 -

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

ואם לא היתה הסכמה רחבה של כלל חברי המועצה, לא היינו מצליחים לעשות את מה שעשינו. אז זהו.

מר רייפ:

אז יפה, אז בדיוק קטעת אותי להגיד תודה לחברה שלי, לסגנית ראש העיר, לחן אריאלי, על הסיוע והתמיכה בקידום הנושא, ובעיקר לחברתי היקרה, אפרת מייקין כנפו על ניהול מעורר השראה ולכל נשות צוות המשרד בניהולה – אורית, איילה, דיאנה, נועה וכולן. שנמשיך לעשות, להצליח ולשנות – הללויה, בוקר אור.

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

בקיצור, חברים, אנחנו מבקשים להוסיף את הסעיף שאומר שבמסגרת השיקולים שתיקח וועדת התיאום, תעשה הוועדה כדי לייצר מדיניות חדשה או מציאות חדשה במרחב הציבורי, שבו לא גם נשים אלא בעיקר ליתן העדפה מתקנת של נשים בשנים הבאות.

מר רייפ:

תודה רבה.

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

אז אם אין התנגדות, אנחנו ממשיכים הלאה, לנושא שנקרא,

מר הראל:

אין התנגדות, אין התנגדות, אני רוצה לברך על זה קודם כל. יוזמה מבורכת, כל הכבוד. אולי שווה ביפו גם על תוספת דומה שתיתן קצת פחות רבנים, שיש שם למכביר. זה קצת יותר. אנחנו התחלנו לעשות את זה, אבל אם כבר מוסיפים שורות, ככה שמודדות את וועדת השיום, אולי כדאי גם לעודד אותם לגבי זהות והיסטוריה של יפו לגבי רחובות יפו. אני חושב שגם זה יכול לעזור שם באיזה שהוא מקום.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 10 -

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

זה כבר אחרי דיונים שהגיעו וסוכמו כדי להעביר בפני המועצה. לכן ההערה מתקבלת, אנחנו נדון בזה. OK.

מר הראל:

יופי, תודה.

"תיקון נוהל שיום (קריאת שמות של מקומות ציבוריים ושינויים)"

מחליטים:

בהמשך להחלטת המועצה מיום 17.2.20, לתקן את סעיף 2(ו) לנוהל שיום (קריאת שמות של מקומות ציבוריים ושינויים) ולהוסיף סעיף קטן (3) בנוסח כדלקמן:

3) "הועדה תביא בין מניין שיקוליה את השאיפה לייצוג הולם של קבוצות אוכלוסייה מגוונות, כגון נשים וקבוצות מיעוט חברתיות"

התיקון יובא לאישור המועצה

55. היערכות לשינוי אקלים בהיבטי מערכת הניקוז העירונית

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

הנושא הבא, חברים. עזרא?

מר עזרא נוה:

הי, שלום ראש העיר. שלום לכולם.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 11 -

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

שלום רב, שלום רב.

מר עזרא נוה:

אתם רואים את דף המצגת?

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

דף המצגת רואים, השאלה מה יראו אחר כך.

מר עזרא נוה:

אני אסביר.

טוב, אני שמח על ההזדמנות לחשוף באמת את עולם הניקוז וניהול הנגר של תל אביב. זה עולם מרתק, זה עולם מאוד מאתגר, לא פשוט, אבל העשייה בו היא עשייה מאוד עניפה. אנחנו נעבור ואציג את האיומים שעומדים לנגד עינינו והאיומים האלה עומדים כל הזמן לנגד עינינו. אנחנו רוצים לראות את המגמה, את השינויים ותמיד להיות מוכנים לתגובות נכונות ולעשייה מושכלת. אחר כך אעבור לעשייה בפועל וגם להיערכות שלנו לשנים הקרובות.

לפני שאנחנו צוללים לתל-אביב, אני כן רוצה להתחיל בגלובוס, בעולם הגדול. חודש יולי 2021 הוא חודש מפנה. תזכרו טוב את התאריך הזה, זה תאריך שיחקק בהיסטוריה, להערכתי, גם בגלל תרחישי הקיצון שהיו בכל יבשות הגלובוס, בעוצמות שלהם וגם כפי שאני רואה את זה, בשינוי במודעות של הציבור של כלל האוכלוסיה על כדור הארץ והמנהיגים שמקבלים החלטות לגבי בעצם, איך מתמודדים עם האתגר הלא פשוט הזה.

חודש יולי, אנחנו זוכרים באמצע חודש יולי אירוע גשם קיצוני ביותר במרכז אירופה, גרמניה, וזה עבר אחר כך לבלגיה, הולנד ולוקסמבורג – אירוע גשם שנחשב אחד לאלף שנה, בתדירות של אחד

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 12 -

לאחר שנה. שבוע אחרי, סין התמודדה עם אירוע גשם קיצוני, 500 מ"מ גשם ביממה, גם אירוע שמוגדר באופן קיצוני, פריצת סכרים, מאגרים נפרצו, תופעות באמת שלא ראינו הרבה מאד זמן. זה המשיך כארבעה ימים אחרי – אירוע בלונדון, לאחר מכן יש לנו אירועים ממשיכים. גם ספטמבר – מה שחוותה יבשת אמריקה, אם זה ניו-אורלינס, ניו-יורק, ניו-ג'רסי – אירועים קיצוניים ביותר, תחנות מטרו שהוצפו, הרבה מאד מפגעים. לא ציינתי פה, כי הקצב פה, שהוא היה, באמת היו עוד תרחישים. אם ניקח לפני חודש את איטליה, השיא של נדידת משקעים ביממה – 900 מ"מ ביממה באיזור גנואה. אני רואה את התאריך הזה כתאריך קריטי ואין לי ספק, רשויות, ערים בעולם, שידעו להכיל את זה ולהתאים את עצמם למזג האוויר הזה, ידעו לעבור את המשבר בצורה טובה, ככל שניתן. רשויות שלא ידעו להתאים את עצמן ולא יתכוננו ולא ידעו לעשות פעולות יזומות אקטיביות – המשבר הזה יפגע בהם קשה.

אנחנו צוללים עכשיו לאיומים והאתגרים שלנו. חלקם האמת, הם כאן עולמיים ורואים פה חמישה איומים והאתגרים שאנחנו בעצם צריכים להתמודד אתם ;

התגברות עוצמות הגשם – זה הנושא הראשון. אני אסביר על התופעה הזאת. זו תופעה שמוסברת על ידי התחממות מהים התיכון, שבחודשים הראשונים של החורף, המים עדין חמים ופוגשים את אירועי הקרה הראשונים שמגיעים מאירופה, וכתוצאה מזה המפגש, בעצם בחודשים הראשונים, מביא לעוצמות מאד מאד חזקות. הגדירו את זה – 'המונסון הים תיכוני'.

זיהום הים (בתמונה האמצעית, מספר 2, המוצגת) – אנחנו רואים את שפך הירקון. נכון, כולנו מקבלים בעצם פניות מידי חורף, מידי הגשמים, זיהום הים. אנחנו מתבקשים להגיב, אבל הבעיה פה, היא בעיה, גם מקומית, בשל היותה של תל-אביב, המיקום הגיאוגרפי. תל אביב מקבלת לפיתחה דרך בעצם ראש ציפור ומשם דרך מוצא הירקון, שטח אגן ניקוז גדול פי ארבעים משטח תל אביב. זה מתחיל ברשות הפלשתינאית, זה נמשך בערי ירושלים, השפלה ורשויות במישור החוף – הכל בסוף מתנקז בימי גשם לחוף תל אביב. והדבר הזה קריטי. משנה לשנה רואים, שבעצם גם הבינוי המואץ בשטח שציינתי מגביר בעצם את ההשפעות, שאני אסביר אחר-כך, קצת יותר עליהם.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 13 -

- עליית מפלס מי הים – זה דבר שקשור אחד לאחד מבחינת יכולת הניקוז.
- התחזקות זרימות הגשם באיילון.
- וכמובן הבינוי המואץ.

הזכרתי את הנושא של המונסון הים תיכוני, כפי שאנחנו מגדירים אותו ואיסוף הדאטה והזכרון הארגוני של רשות הוא סופר קריטי. ואנחנו בעצם מפתחים ומנטרים הרבה מאד פרמטרים. הפרמטר פה שאתם רואים, זו בעצם טבלה שמראה תקופות שונות לאורך שישים השנה האחרונות ומראה את ההסתברות של ירידה של כמות מילימטרים בפרק זמן. סימנו שני עיגולים:

- עיגול אחד – זה בעצם ההסתברות לאירוע של אחד לחמישים שנה. אירוע לאחד לחמישים שנה, במקרה הזה הגדרנו 50 מ"מ בשעה, שזה אירוע די משמעותי. ואם אנחנו משווים את זה לתקופה העכשווית יותר, לתקופה של עשרים השנה האחרונות (אנחנו מסתכלים עכשיו על הגרף השחור) – אנחנו רואים את השינוי מבחינת עוצמות הגשם והתדירות. מה שפעם היה אחת לחמישים שנה, היום כבר זה נהפך לאחד ל-שתיים-עשרה שנה. האם זה איזה חלון בהיסטוריה? האם המגמה הזאת תלך ותימשך, כי יש פה גם איזשהו צפי עתידי עד שנת 30', או האם המגמה הזאת תשתנה ותחזור למצב שפוי? – אי אפשר לדעת. אנחנו נדע את זה בדיעבד. אבל אנחנו כן צריכים להתכונן לגרוע מכל. הנתונים האלה נאספים מהתחנות שקרובות לעיר תל-אביב. לקחנו את כל התחנות למדידת משקעים, בתחנות הקרובות, ברדיוס הקרוב, חלקן בתל-אביב, חלקן ברדיוס קרוב וזו הסטטיסטיקה פה, שאתם רואים.

- דברתי על הנושא של משב הים. בעצם מה שזורם בנחלים ובוואדיות, כתוצאה מאי-יכולת של מתקני טיפול בשפכים להתמודד עם תופעה של אי הפרדה של מים וביוב. רואים פה את הדיגום, שמנחם בעצם בא ורתם את איגודן, הוביל לעבודה, לא רק בתחום של תל-אביב, אלא עבודה מחוץ לגבולות תל אביב. נעשו עשרות אם לא מאות ניטורים של דגימות מים. נמצאו המרכיבים של המים האלה. השנה איגודן ימשיך

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 14 -

לעשות את זה. מנחם העלה את זה למודעות של המשרד להגנת הסביבה – עבודה מאד חשובה. התחום הזה לא מספיק מקבל תשומת לב ואנחנו כעיר שחשוב לנו, שהכל מגיע לפיתחה, חשוב לנו להציף את זה ולהעלות את זה למודעות על מנת לשנות את זה.

- מפלס מי הים – כשאנחנו מסתכלים על הגרף השמאלי, המוצג בפניכם, ורואים בעצם גרף בעליה – 27 שנה אחורה. מי שבעצם עשה את הגרף הזה, זה המרכז לחיזוי של האיחוד האירופי שבא ומראה (מצד שמאל בשקף שלפניכם) את העלייה – 8 ס"מ, לאורך 27 שנה. אפשר לראות מצד ימין בשקף שלפניכם, את האגן של הים התיכון והשינויים של התרוממות המים באגן. יש איזורים שעולים את ה-8 ס"מ, יש יותר ויש פחות. אפשר לראות את זה. אין ספק, גם זאת מגמה. האם זה יימשך? האם זו תופעה גם שראינו בהיסטוריה של התרוממות ים. בכל מקרה ההשפעה של זה, היא השפעה שקיימת.

נושא שמאד מטריד אותנו וראש העיר באופן אישי מעורב ומתריע בפני כל וועדה, בפני כל רשות ממשלתית על הנושא ושוב אנחנו חוזרים – למיקומה של תל-אביב. אנחנו נמצאים בקצה-קצה אגן הניקוז. בעצם משפך שיוצא דרך מטרופולין בציר המרכזי של התחבורה. עבודת הרכבת היא עלולה לסכן וכנראה ורואים את זה בצורה ברורה. מה שאנחנו רואים פה שישים שנה – גרף שמראה את ספיקות השיא הריביות בכל שנה בנחל איילון. זה נמדד משנת 62 עד היום. אז רואים שנה אחת שהיא שנה שחונה, רואים שנה שנייה, לדוגמא ב-2013, ב-1992, שזו שנה של כמעט 400 מ' קו"ב לשניה (תבינו את המספרים – מ' קו"ב לשנייה), אבל מה שאנחנו צריכים להסתכל, זה על המגמה. המגמה הזאת במגמת עליה. לא רק עכשיו נדרש מובל בפתרון חלופי לנושא הזה. גם אם לא היו עושים את המסילה, אנחנו רואים שהבינוי המואץ לאורך השנים וזה לא יפסיק ויהיה

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 15 -

קשה לשנות את זה. המגמה של בעצם הספיקות האלה שילכו ויגדלו עם השנים, היא תלך ותתעצם.

מהאיומים אני רוצה לעבור לעשייה פה. ובאמת אנחנו מסתכלים על האיומים האלה כל הזמן ומכל שנה אנחנו לומדים את ההרהורים, מנתחים אותם, מפענחים אותם, מזהים מגמות ולומדים מה לעשות. אני הגדרתי פה 8 תחומים חשובים בעשייה שלנו. חלקם זה בתחום הלימוד. 1,2, ו-3 – זה תחומים סופר חשובים מבחינת לימוד, איסוף דאטה, עבודת מחקר משנה לשנה. אני אעבור על זה בצורה מסודרת. הנושאים 4 עד 8 – זו עשייה בתכל'ס. זו באמת עשייה, להביא לשיפור יכולת הניקוז, לחוסן של העיר, גם פעולות תחזוקה שהן סופר חשובות.

הנושא של האיסוף דאטה, שאנחנו רואים אותו ובעזרת אגף המיחשוב בנינו כלי לפני שלוש שנים, כשהכלי הזה בא ואוסף על גבי מפת העיר את כלל המפגעים שקשורים לסופה. זה יכול להיות שלולית בכביש, שלולית במדרכה, מרתף מוצף, חצר מוצפת, קולטן סתום. הכל נזרק פה על המפה ואנחנו רואים איפה העוצמות באמת של המפגעים הכי גדולים ואנחנו בוחנים אותם ומנסים מיד לבוא ולהתמודד ולראות מה אפשר לעשות, מפגע קטן כגדול.

הזיהוי הזה נאסף לאורך ההיסטוריה. אנחנו שומרים את הנתונים האלו. אנחנו רואים גם את המגמות – האם הפעולות שאנחנו נעשה, הן מסייעות לנו לתת מענה לאיוזורים האלה.

אני מתחיל בהרבה מאד פעולות שעשינו בשנתיים האחרונות. כל נקודה וכל ניצוץ כזה, שרואים ירוק או אדום על השקף, זה פעולות קטנות יחסית, אבל יש להם משמעות גדולה ליכולת של הקליטה ופינוי הגשם והנגר מהשטח הציבורי. הפעולות האלה יכולות להיות – להוסיף קולטן כל פעם במקום קריטי, להגדיל את הקולטן, להגדיל את צינור היציאה מהקולטן.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 16 -

הנקודות האדומות – זיהינו איזורים מסויימים שבאמת הזרימות הן חזקות וזה מתאפשר לשים סוג של קולטן שתראו אותו בהמשך, שיודע לפנות כמות גדולה בפרק זמן קצר, אם זה מתאפשר.

אני עובר לפרויקטים היותר גדולים, לטווח הקצר-בינוני. ופה אנחנו רואים באמת את הפרויקטים שבאים ומשלימים את הפאזל ומרחיבים אותו, למעשה, בשביל לשפר את מערכת הניקוז.

שימו לב, ההתרכזות שלנו היא באמת בנקודות אחרי ניתוח, בנקודות שמהוות לנו את הבעיות שנתקלנו מדי שנה ואנחנו פועלים במרץ על מנת לקדם תכנון ואת חלקם לבצע.

אני אתחיל בצד המזרחי של העיר. אתם מכירים כמובן את רחוב 3694 – נמצא בשכונת הארגזים. לאחרונה השלמנו קו ניקוז לאורך 300 מ', שמשפר את הניקוז באיזור, שסובל מהצפות בגלל זה שהוא נמוך. הלכנו ונתנו עוד מענה. האיזור עדין לא מוסדר. אנחנו יודעים שעם הבנייה שלו, המצב הזה גם ישפר את זה, היות שהבנייה נעשית בגבהים נכונים עם תשתיות תומכות וכו'.

רח' הלח"י – אנחנו בעיצומו של תכנון. התכנון בא ומחזק את קו הניקוז ברח' הלח"י, מצומת האצ"ל – לח"י עד למוצא איילון. אנחנו מתכוונים לעשות שם קו בדחיקה לאורך 700 מ' של צינור בקוטר גדול, בקוטר של 1.60 מ', בעלויות של כמה עשרות מיליונים. זה מתוקצב ואנחנו מתקדמים עם התכנון.

רח' בן צבי – אתם רואים שהפרויקט הזה בשלבי סיום ולמעשה ביצענו אותה פעולה – קו דחיקה, עם מעט מאד הפרעות לתנועה. הטכנולוגיה הזאת מאפשרת לעשות בור גדול, להוריד את הצינורות ולדחוף צינור אחרי צינור מתחת לאדמה, לאורך מאות מטרים,

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 17 -

ללא צורך בסגירה של צמתים ופתיחה של האספלט. הרבה מאד הפרעות נחסכות ואנחנו הולכים לחבר פה איזור מאד גדול, את שכונת תל-גיבורים, את האיזור הזה מפנחס לבון ועד לרח' שלבים. ופה כרגע, כפי שאתם רואים בהמשך, מצוין כאן קו בעולי ציון – הקו שבעצם ייעזר בנגר שמגיע מבן צבי. אנחנו נמצאים היום בעיצומו של שלב א', בצומת שדרות ירושלים-עולי ציון. גם פה, אנחנו באותה טכנולוגיה מתכוונים להוציא מוצא נוסף לים. המוצא הזה יחבר את המובל שקיים בשדרות ירושלים ויפצל את הניקוז, חלקו בהמשך צפונה וחלקו ישירות לים. פרויקט סופר חשוב. ייתן מענה איזורי לרחוב.

כשאנחנו מסתכלים טיפה דרומה, אנחנו רואים את רח' יפת, באיזור הבעש"ט דונלו הרופא, השלמנו לפני מספר חודשים פרויקט סופר חשוב – קו דחיקה 300 מ' מחבר 150 דונם של שטח של הרחובות בשכונה, 8 רחובות סך הכל. ובפרדס דקא גם עבודה באותה טכנולוגיה, עבודה מאד מורכבת, אבל מאפשרת לנו לייצר פתרונות חכמים. גם פה מלב השכונה, נכנסנו עם קו דחיקה לתוך הסמטאות הצפופות של השכונה ובעצם הבאנו לשיפור מהותי.

הצפון שלנו גם מתפתח וגם פה אנחנו מתכננים במסגרת הפיתוח של תוכנית 3700, מתכננים מובל נוסף. אנחנו יודעים שאין מנוס. צריך גם בנוסף לפתרונות האקולוגיים שאנחנו גם מקדמים אותם ותרואו בהמשך – אנחנו צריכים לתת את המענה המאסיבי בעצם של פתרון לאיזור שלם, שזה קריטי לפנות את המים לים.

החיזוי הממוקד – אנחנו מחפשים מודיעין בזמן אמת.

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

תחזור רגע לשקף הקודם.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 18 -

מה שאני רוצה שתשימו לב או שנשים לב; קודם כל העובדה שבכל מה שקוראים לב העיר, כמו שאנחנו רואים את זה בחלק המערבי, יש לא פחות בעיות ברמה הקטנה, נקרא לזה, של הצפת דירות, של שטחים נמוכים, של צורך לפתור בעיות מאשר בדרומה של העיר. זה אחד. שתיים – גם בצפון העיר, כשאתם רואים את העיגול הזה עם הנקודה באמצע על יד פארק יהושע, זה הדר יוסף להערכתני, מפני שאני כך יודע. משום שאני יודע שיש בהדר יוסף עדין, חלק גדול מהשכונה נבנה איך שהיה בתחילת המדינה על גובה פני הקרקע, כפי שהיה, שחלקו נמוך יותר מפני הירקון. ואז כל פעם שהירקון עולה השכונה מוצפת. גם החלק הדרומי שאתם רואים לגמרי בתמונה, חלקו נובע מהעובדה שהוא ברובו הגדול שכונת הארגזים, שכונת עזרא. כל הסיפור הזה, ניבנו שכונות על הקרקע, כפי שהייתה אז, במקומות שהתשתית הבסיסית היא נמוכה מדי ורק פינוי בינוי – בנייה חדשה של השכונות מרימה את כל השטח ומייצרת מציאות שאפשר יהיה לארגן ניקוז עתידי ברמה גבוהה. אבל בינתיים, אין לנו ברירה אלא לעשות הרבה מאד פתרונות שעולים כסף, אבל הם זמניים. זה מה שאני מנסה, כי הרבה פעמים לא מבינים למה בהדר יוסף יש כל פעם בעיות. מפני שהיא שכונה ישנה, וותיקה, שנבנתה בימי 'אנו באנו ארצה', בלי תשתית ראויה. היום כל מה שניבנה בהדר יוסף, ניבנה לפחות שלושה מ' יותר גבוה, כתשתית בסיסית של כל בית. וגם אם אתם רוצים זה יקרה גם ב-3700 בצפון העיר ואתם תראו עכשיו, כשבונים את הרכבת הקלה, יבנו סוללה בגובה של 5 מ' – זה יהיה הגובה גם של אבן גבירול העתידי. בבקשה, הלאה.

מר עזרא נוה:

המודיעין שאנחנו מקבלים בזמן אמת, זה אחרי שעושים את כל הפעולות. עכשיו צריך להגיב לתרחישים. ופה באמת נעשית עבודת הכנה שהיא חוצה ארגון מבחינת- איך נערכים לאירוע כזה. אחד הכלים שאנחנו נעזרים בו – כלי שפיתחו עבורנו, רואים מצד ימין בשקף שלפניכם, רואים את הנקודות הלבנות,

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 19 -

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

יש לך דרך להגדיל את זה?

מר עזרא נוה:

לא, אבל תאמינו לי שזה בדיוק מעל העיר הנקודות הלבנות, מעל העיר תל אביב. הנקודות האלה משמשות אותנו כרמזור אזהרה. אנחנו רואים פה תרחיש מלפני שבוע, שהיה אם אתם זוכרים – היה אירוע של טפטופים. בחלק מהמקומות ירדה כמות גשם. בתל אביב זה לא הגיע כל כך. אבל הנקודות האלה, הן בעצם נותנות לנו אינדיקציה שבזמן אמת שילוב של מכ"ם עם עוצמות הגשם באמת, בכל נקודה בעיר ברמת רזולוציה גבוהה, אנחנו מקבלים איפה העוצמות של הגשם יותר גדולות – צפון, דרום, מזרח, מערב. מה פרק הזמן שהן יורדות. והדבר הזה הוא סופר חשוב לנו:

- האחד – לדעת איפה האיזורים שהולכים להיות כרגע ועלולים להיות מוצפים.
- לאיפה אנחנו צריכים לנייד כוחות, להפעיל את האמצעים, אם זה משאבות וכו'.

אנחנו בעיצומה של פריסה של רשת חיישנים. מה שאתם רואים מצד ימין בשקף שלפניכם, זה מבט מלמעלה, שוכת מכסה עגול בכביש או במדרכה. יש פה ירידה, מדרגות, שמאפשרות ירידה לתוך מובל או לתוך צינור ניקוז. האביזר שאנחנו רואים זה אביזר אלחוטי שמשדר לנו את מפלס המים בכל זמן. גם עכשיו אנחנו מקבלים מה מפלס המים, אם ישנה שזרימה, לגבי הזרימה בתוך המובל. אנחנו בעצם מתייחסים למערכת הזאת כמערכת פועמת. מערכת שעובדת. ניקח בעצם את מערכת כלי הדם שלנו ואנחנו גם רוצים לדעת, מה קורה שם בפנים. מה הזרימות, מה היכולות של הקווים. האם הם מגיעים לעומס? האם באירועים מסוימים הם ריקים/לא ריקים? אפשר לזהות גם חסימות על ידי אבחנה באמת פתאום במפלסים גבוהים, בזמן שלא יורד גשם. הדבר הזה הוא סופר חשוב לנו. גם את הנתונים האלה אנחנו שומרים. ננתח אותם לאורך השנים קדימה ונראה את המגמות, נראה את הצרכים האמיתיים של העיר – איפה צריך ואיפה יותר וסדרי עדיפויות.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 20 -

הזכרתי כמה דברים של עבודות בטכנולוגיה של דחיקה וחשוב לי להראות לכם את זה. עשינו את זה בבוץ צבי, בפרדס דקא, ביפת. רואים בשקף שלפניכם, מצד ימין למטה את הראש קידוח. זו חפרפרת. אתם רואים את השיניים שמסתובבים, נכנסים כמה מטרים כל יום ומתקדמים, מוציאים את האדמה, מדייסים מסביב על מנת לייצב את המעטפת של אותה חפירה, על מנת שלא יהיו התמוטטויות פנימה. ואת הצינורות מצד שמאל בשקף שלפניכם, דוחפים צינור אחרי צינור, שניים-שלוש צינורות כל יום. בשקף, בתמונה האמצעית שלפניכם רואים את הצוות שמכין את הבור דחיקה. זה בור בקוטר של 6-5-7 מ'. מכינים, מפלסים, מדייקים. עבודה מאד מאד מדויקת ומאד מועילה עכשיו לעבודה בעיר, עם כל כך הרבה תשתיות וכל כך הרבה תנועה ברחוב. זה מאפשר לנו באמת לפתח עבודות, שבלי זה היה לנו מאד קשה לעשות את זה.

השכונות המזרחיות בעיר קיבלו חיזוק משמעותי. לפני שבוע הקו הזה הושלם. אמנם זה קו שנתיבי ישראל ביצעו אותו במסגרת פארק אריאל שרון, אבל כן יש לו ערך מוסף. הקו הזה מאגד את הנקזים הדרומיים הראשיים של שכונות הדרום – ידידיה, ליבנה, עזרא, הארגזים וחלק מהתקווה. והגודל שלו 2.5:2.5 עם באמת יכולות כניסה לתחזוקה והקו הזה הוא עוד נכס עבור העיר.

הזכרתי את הנושא האקולוגי – זאת דוגמה פה של בורות חלחול. חלק מהמקומות ללא מערכת ניקוז ואנחנו מנצלים אותם גם להשאיר חלק מהמים האלו ומה שנקרא 'לספוג אותם באדמה'. הספיגה היא מאד חשובה. גם באיזורים שהם ללא ממערכת ניקוז קונבנציונאלית, אבל גם לאיזורים, היות שבאמת היכולת שלנו להישען רק על מערכת הניקוז היא מוגבלת בסופו של דבר ואי אפשר לעשות את הגדלים ולתת פתרונות לכל אירוע ואירוע (אתם תראו את זה בהמשך)- אנחנו חושבים על טכניקה וטכנולוגיות חדשות.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 21 -

הזכרתי את הקולטנים רב מימדיים. זה סוג של קולטן, עשינו אותו בכמה מקומות בעיר. באמת באיזורים מסויימים, אם יש אפשרות הוא מקבל את המים בפרק זמן קצר ומפנה אותם מהמרחב הציבורי. שתבינו את ההיקפים, תראו, גשם של כמה שעות יכול להאפיל על העיר נפח של 6 מיליון קו"ב בכמה שעות. כל שנייה נופלת טיפה על העיר של 600 קו"ב. צריך לפנות אותם, לפנות אותם מהר לים, לנחל ולשחרר את האיזורים ואת המרחב הציבורי.

תחזוקה – זה א"ב'. הרבה מאוד פעולות תחזוקה נותנים לזה דגש, גם לקראת וגם בזמן. נוהלים קבועים, עושים את כל מה שניתן לטפל. אנחנו משתמשים מאד בניסיון שלנו, אבל גם בחוכמת ההמונים. תושבים חשוב באמת שירימו טלפון, יעדכנו אותנו – הדבר הזה יטופל.

פה אני מסתכל על הראיה האסטרטגית ואני רואה את הליבה, כמו שרואים פה – הליבה בעצם של התשתית הקונבנציונאלית, ה-270 ק"מ של קווי ניקוז ו-15,000 קולטנים שפזורים בכל העיר, אבל גם, מה שאנחנו רואים מסביב, זה הדברים שבעצם נותנים את התרומה הנוספת הנדרשת לייצר בעצם את החוסן של העיר בהיבט הניקוז. וזה מתחיל במודעות- מודעות בקרב תושבים. גם פה אנחנו כבר התחלנו בעבודות – עבודה שמקדמת היחידה לאיכות הסביבה, יחד עם אנשי קהילה, יחד עם פעילים שכונתיים. אנחנו כן רוצים לעשות פעולות ראשונות על מנת לרתום גם את התושבים, עם פעולות קטנות יחסית, עם השקעה לא גדולה, אפשר לרתום אותם, שאת הנגר שנוצר בתוך המגרש הפרטי, יתנו לו מענה. אתם תראו בהמשך דוגמה.

השימוש בידע וכלים חכמים – זה נושא סופר חשוב. אנחנו עכשיו לומדים, כמו כל העולם. וככל שנלמד לעשות את זה יותר מהר ואנחנו כבר קופצים למים העמוקים, אנחנו נהיה שם.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 22 -

נושא של תב"עות והיתרי בנייה – כבר אמצנו הנחיות של מינהל התכנון שהולכות להתאשר, של באמת לחייב כל בניין, כל היתר, כל מספר, כל תוכנית, שיבנו בתחום של השטח שהם הולכים לבנות את הפתרון לניהול הנגר וניצול הזדמנויות.

הרבה מאד שטחים אנחנו מנסים לנצל אותם – תנופת הבנייה והפיתוח בעיר היא אדירה. מצד אחד זה יכול להיות באמת סוג של הפרעה, אבל מצד שני זו הזדמנות לא נורמלית לנצל את זה על מנת להשיג את הדברים שדברתי.

אני מראה לכם דוגמה, שרואים חצר מצד ימין. רואים את החומה הנמוכה, מצד ימין בינה לבין הרחוב, חומה בגובה 10 ס"מ. זה יותר מסוג של אמבטיה בתוך השטח הפרטי. זה חוסך מהשטח הציבורי את כל הנגר שנוצר. זאת אומרת שגם הם יוצאים מהמשוואה. לעומת שטח שאנחנו לא רוצים לראות בעתיד, רוצים למנוע את זה. ריצוף הכל. צריך לקחת את זה בחשבון ואימצנו שאם כל בנין חדש ייתן את המענה הניקוזי. יש הרבה דוגמאות ואנחנו רוצים להיות החלוצים ואנחנו כבר החלוצים. הרבה רשויות מסתכלות עלינו, חובת ההוכחה עלינו. ומה שאתם רואים פה בשקף המוצג, זה התחלות שעשינו, גגות סופחים. רואים את בניין יזם, שבונה במחלף גלילות. מה שאתם רואים פה – רואים את השכבה העליונה על גבי הגג. מאות מטרים מרובעים של בד לבד, שעליו סוג של חצץ ממוחזר. הבד הזה נותן בעצם כמו ספוג, שבא וסופח אליו את המים, מפחית את הירידה מהמרזבים. אנחנו בוחנים את זה גם פה, גם בעוד פרויקטים, גם בפרטי וגם בציבורי. אנחנו עומדים להתחיל את זה בבית ספר אילנות בצפון, בית ספר מושיע ובתקווה. זה יבוצע השנה. לא רק שנבצע את זה, אנחנו גם חייבים ללמוד מזה – מה התרומה של כל דבר כזה. את התרומה הטובה אנחנו נאמץ, טכנולוגיה פחות טובה לא נאמץ.

בתמונה האמצעית שלפניכם למעלה רואים פרויקט שאחוזות חוף מקדמים כרגע, חנייה ויש לנו הרבה שטחים פוטנציאליים. אנחנו רוצים בפעולות פשוטות יחסית. את החניה הזאת, אנחנו גם מוציאים מהמשוואה. יש רצועת עצים, אפשר לנתב את המים לכיוון רצועת העצים על ידי החלפה של חלק מהקרקע - אנחנו גם רוצים להיות בה.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 23 -

מצד שמאל בשקף שלפניכם, רואים את הלמידה שלנו, של הטופוגרפיה. אתם רואים פה את הכתמים האדומים- זה האיזורים הנמוכים בעיר. אנחנו לומדים מזה בעצם, שאיזורים מסויימים, אירועי קיצון שאנחנו חווים, אנחנו כן רוצים לראות, איך את המים משחררים באופן עילי כזרימה. ואת זה ראינו באמת מהאירועים שפקדו את אירופה – איך אפשר לייצר את השחרור הזה על מנת להגיע מיד אחרי אירוע הגשם הגדול למצב שהעיר חוזרת לעצמה.

פתרונות של ארגזים כאלה שאתם רואים – אנחנו כבר מתחילים לבחון את זה בכמה מקומות, כמובן וזה מתקדם. לדוגמה, מסוף האוטובוסים בבן צבי. מי שמקדם את זה, זה נתיבי איילון. אנחנו כבר רואים את הדבר הזה מתקדם בתכנון.

בית ספר אילנות (בתמונה האמצעית למטה, כמו שהזכרתי) – אפשר לקחת את זה גם לנושא של כינוכי. אני מראה פה הדמייה של חוות נמלים של חתך קרקע, איך הנמלים עוברים בתוך החתך, אבל אותו הדבר אפשר לנתב את המים לשם, להציג לילדים, ללמד אותם איך מים חודרים לאדמה, WIN WIN כמובן.

כל התחום האקולוגי, ההסברה והחשיבות.

מצד שמאל למטה בשקף – יש לנו כבר שלושה פרוייקטים. הגגות עם המים הנקיים יחסית. מה שמגיע לקרקע, גם בגלל הסוג של הזיבול והתוספים ששמים להשקיה, יש קושי להחדיר את זה, אבל את מי הגגות, בתיאום עם רשות המים.

רואים פה קומפלקס (רואים בצד שמאל למעלה בשקף) – מה שהיה פעם מרכז 'כיתן' בשלונסקי, פינת פנחס רוזן, מאות יחידות דיור. יש כמה דונמים של גגות ואת הגגות האלה כבר בלב השכונה שצ"פ, שלושה בורות החדרה פנימה – אנחנו נלמד את זה ונעשה את זה.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 24 -

הרבה מאד פעולות אנחנו נמשיך. האתגרים והאיומים האלה עומדים כל הזמן לנגד רוחנו ונמשיך בעשייה הזאת. תודה.

מר שרעבי:

אדוני ראש העירייה, אני רוצה להעיר הערה, לא להעיר הערה לומר משהו, בבקשה. קודם כל, אנחנו עושים עבודה מאד משמעותית בעיר בתחום הזה ויש תוצאות יוצאות מגדר הרגיל. אחד הדברים שיש לנו אתו בעיה והתחלנו לטפל בו בשנה שעברה – זה להעביר את המידע הזה ולהנגיש אותו בצורה הטובה ביותר לתושבים. אנחנו התחלנו סיורים שהם פרי יוזמה של לשכת הדובר, באישורו של מנכ"ל העירייה, מינהל קהילה, ועזרא ליווה אותנו במיוחד בשכונות בדרום מזרח העיר והיו סיורים מצויינים והתושבים ירדו לשטח והבינו עד כמה באמת משמעותית העבודה של העירייה בתחום הזה.

אנחנו הפסקנו את הסיורים בגלל הקורונה, אנחנו חוזרים אתם בחודש נובמבר בצורה מסודרת. וחשוב באמת שבכל השכונות בעיר, נעשה סיורים כאלה ויגיעו אנשי המקצוע ויראו לתושבים ומובילי הדיעה, עד כמה העבודה של העירייה משמעותית, לא רק באמירות ובמצגות, אלא שאנחנו לוקחים אותם לשטח ומראים להם בשטח, עד כמה אנחנו פועלים לרווחתם ולטובתם – 'אין טוב ממראה עיניים'. ותודה רבה לכל הצוות.

מר אלקבץ:

אני רוצה להגיד הערה קטנה, ראש העיר?

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

בבקשה.

מר אלקבץ:

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 25 -

אפשר רון, לא שמעתי?

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

אפשר.

מר אלקבץ:

קודם כל זה נושא מאד מאד חשוב וזה מאד משמח שיש אנשי מקצוע שעובדים על הדבר הזה. אני חושב שהסיפור של ההסברה העירונית - אני בטוח שאני לא מחדש בזה, אבל זה נראה לי דבר דרמטי. אפרופו האירוע של שנה שעברה עם המעלית. הקמפיין של ההסברה, באמת אם נגיע לאירועי קיצון של מאות מילימטרים של מים ושל גשם בשעות ספורות – זה קמפיין הסברה ממש דרמטי. ואני חושב שזה אחד האתגרים שלנו, כי לראות שאנשים מבינים. ובמקומות היותר מסוכנים בעיר, היותר נמוכים, שבהם צפויה יותר בעיה, לעשות את זה ביתר שאת. זה קמפיין מאד חשוב. מאד מאד קריטי שאנשים ידעו ומחבר את העשייה ואת המקצוענות שיש, עם הידע אצל התושבים, כי המודעות לדבר הזה באופן כללי בישראל היא יחסית נמוכה. אני חושב שזה מאד מאד חשוב.

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

הערה נכונה.

עוד?

אני רוצה להגיד כמה מלים.

מר הראל:

OK אני אחריך, סליחה. לדבר אחריך או לפני, רון?

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 26 -

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

לפני.

מר הראל:

ארבע הערות קטנות; אני קצת מכיר את הנושא. מי שלא מכיר אותו מקרוב, לא יודע את היקף העבודה ומה שנעשה פה לקראת כל חורף ובמהלך כל חורף. הנושא הזה, זה כמו, אני חושב, שמי שלא מכיר רפואה ולומד על גוף האדם- זה מדהים. מה שרובי מנהל את ההכנות לחורף, את החורף. עזרא, זו עבודה נפלאה. באמת לא נכביר במלים. אני רק רוצה ארבע הערות קטנות, ספיציפיות.

אחד – מובל לח"י – עזרא, אני חושב שלח"י מתעכב יתר על המידה. הוא בתכנון, לפי דעתי יותר משנה, כבר חשבתי שהוא עבר לתיאום הנדסי. זה מובל שמתעכב ומתעכב. אני חושב שצריך לשים בו גז.

נושא שני – בריכת הניקוז בתקווה, שכל שנה, מנחם – היא כן נכנסת בתקציב/לא נכנסת בתקציב וזה נותן שם פתרון, שלפי דעתי, דברנו על זה, אבל חשוב לנסות לקדם אותו, כי אחרת זה מובל בועז וזה אותו כסף. אפילו הבריכה תהיה יותר זולה, לפחות בשלב התכנון ואין לנו פתרון אמיתי כרגע לאיזור הזה ואני חושב שחשוב לקדם שם את בריכת הניקוז.

הנושא השלישי – הגגות הכחולים, שלצערי, אנחנו לא עושים אותו בכל הכוח, כמו שאנחנו יכולים. כשעיריית תל אביב עושה דברים, אז נכנסים בגגות כחולים – אנחנו בעצם עושים רק שני גגות פיילוט, כאשר, אם לא יירד שם גשם, בדיוק באיזורים האלה ואם אנחנו לא נעשה פיילוט יותר גדול, לפחות ב-6-8 גגות, פשוט לא נדע למצות את הנושא הזה. מנחם, אמרתי את זה גם בישיבה על הגגות הכחולים, עזוב גגות ירוקים שזה יקר מדי. גגות כחולים – זה לא כזה יקר, היינו יכולים לעשות פיילוט של 10-20, באמת לבדוק את ההיתכנות של זה. זה יכול לעשות שינוי משמעותי. אני חושב שזה לא מספיק רציני ללכת על שני גגות כחולים כפיילוט. אני מבין את העניין הכלכלי שרוצים לבדוק את זה, אבל לא יהיה לנו סיכוי משניים באמת ללמוד.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 27 -

הנושא האחרון – אני חושב שריינס, בהקשר לטופוגרפיה שדברנו עליה. ריינס הוא אמבטיה, שאני חושב שאנחנו צריכים, עזרא, לעשות תוכנית ספציפית ולחשוב איך מתמודדים אתה באירוע קיצון. אם בריינס תרד הכמות שירדה בשכונת התקווה – אנחנו נהיה שם מכל המקומות בעיר ויכולה להיות שם בעיה נקודתית, שלפחות שתהיה לנו תוכנית, איך מתמודדים אתה, כי זה מקום שמרכז המון בעיות. ובמיוחד החניונים הפרטיים שייבנו שם – צריך להיערך לזה. זהו, אלה ארבע הנקודות שלי. ושוב מחמאות, עזרא, וכל מי שעושה בעבודה הרצינית – שרונה, כל העבודה שאתם עושים, האנשים לא מודעים אליה והיא רצינית, נפלא ורק תמשיכו כך. תודה.

גב' הרשקו:

רק הערה אחת לגבי מובל הלח"י. הסיפור של התכנון מתקדם. עברנו מטכנולוגיה של חפירה לקידוח ואנחנו אמורים להתחיל את זה בקיץ הקרוב.

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

אני רוצה להגיד כמה דברים ברמת מקרו; המציאות בעיר תל-אביב יפו היא מציאות מאד מאד מסובכת גם בקנה מידה בינלאומי. אנחנו עיר שיושבת על אגן הניקוז הגדול ביותר בארץ, עם מוצא אחד שקוראים לו 'ירקון', שמנקז מגב ההר, מירושלים, איזור גב ההר, רמאללה וכן הלאה, כולל כל שפלת החוף באיזור איילון, איזור 'קיבוץ חולדה' מה שנקרא והכל מתנקז בסופו של דבר דרך נחל איילון ודרך היובלים של הירקון אל מוצא אחד בשפך הירקון. באופן כזה, שמדרום העיר, איזור שכונת התקווה ועד הירקון, נחל איילון הוא בלב השטח האורבני של מדינת ישראל. במקום הכי צפוף ומצטופף ומתכסה 'שלמת בטון ומלט'. ולכן מרבית בעיות המקרו שקורות בעיר שלנו, כולל דרך אגב, בחלק מהמקומות בעבר, גם הצפות מקומיות נבעו מהעובדה שכאשר איילון עלה או הירקון עולה על גדותיו, המים עולים – יש לנו הרבה שכונות עדין, שנמצאות מתחת למפלס המים. ואז מים נוסעים מאיילון הפוך במערכת הניקוז ולצורך העניין, תופעות שאנחנו הכרנו אותם בנווה שרת- בן אדם יושב על השירותים והמים עולים בשירותים, זה היה מזה

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 28 -

שהאיילון עלה על גדותיו והשירותים שופכים את המים בתוך הבית. אם מים אין מה לעשות – חוק כלים שלובים – מים עולים פה ואם יש חיבור לשם המים משווים את הגובה. מה שנעשה בעיר תל אביב יפו וכאן אפשר להגיד את זה בצורה ברורה. אם לא היינו מצליחים לשנות את המציאות הכלכלית הבסיסית של העיר תל אביב יפו, היינו בצרה צרורה, כפי שהיינו לפני עשרים וכמה שנים, כשראינו תופעות ועמדנו חסרי אונים ביכולת לטפל בהם.

דבר שני הוא, שגם בנושא ניקוז, כמו בנושאים אחרים, אין פתרונות קלים, גם אם יש לך אמצעים. הפתרונות הם מסובכים. הם ביצוע מתחת לקרקע. הם לוקחים זמן. הרבה מאד פעמים הם מחייבים התחלת עבודה ולגמור בזמן קצר- עד החורף ומהחורף וכל מיני מגבלות שמהוות בעיות מאד מאד קשות. ולאורך השנים, אם מישהו בוחן מה קרה בעיר תל אביב יפו, רואה איך ההשתנות משפיעה גם על המציאות בסופו של דבר, שקורית בחורף, אפילו מול זה, שהחורפים הולכים ומחריפים. בתחילת הדרך לא היה חורף אחד בשכונת התקווה שלא היו הצפות של דירות בכמויות אדירות. בתחילת הדרך לא היה חורף, שבו במסגרת שכונת הארגזים לא הייתה תופעה של הצפה, שנבעה מזה שהמים עלו באיילון ובחוק כלים שלובים והציפו חלק מהשכונה. כן זכורות לי תופעות שהיו בהדר יוסף ואלף ואחד דברים, כולל דברים מקומיים שגרמו לכך שבאיזור מסוים פתאום בריכה גדולה, מכוניות עד גובה ההגה וכל מיני דברים ברחובות.

ההתמעטות עד כדי היעלמות של הדברים האלה קרו כתוצאה מעשייה של עבודה מאד גדולה ויסודית, כפי שהראו לכם עכשיו, כפי שראינו כרגע, גם לאורך שנים וגם בימים אלה, שהיכולת לבצע אותם נובעת מהעובדה שעיריית תל אביב נמצאת במציאות שבו היא יכולה לבצע אותם. וכתוצאה מזה, כמו תמיד, אנחנו נמצאים גם במציאות שבה אנחנו בטא-סייט, מובילים בכל מיני התנסויות, שאחרים לא התנסו בהם. החל מהפתרונות הקטנים לכאורה, איך להגיע למציאות שכל בית דואג לזה, שכל מה שיורד על הגג שלו לא מצטרף אפילו למערכת הניקוז, אלא יורד לאיזה מערכת ביתית מתחת לבית ומחדיר את המים למי התהום. זה אותם הנסיונות שאותם אנחנו מנסים לעשות, כחלק מצורת הבנייה לעתיד. תארו לכם, שהעיר הזאת, את כל גודל השטח

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 29 -

שנמצא על גגות, הוא לא נכנס למערכת הניקוז אלא יורד במערכות של אגירה תת ביתית והחדרה לתוך מי התהום. וזו גם תרומה, אגב, בסופו של דבר, גם תרומה לכמות המים שהיא לצריכה של עם ישראל.

אז ראינו, הבנו ומה שאני רוצה לבוא ולהגיד, שלדבר הזה יש שתי בעיות יסוד :

1. לא היה מישהו בכל הגלובוס שהצליח לייצר פתרון, שהטבע הראה שהוא מגיע

לקיצון ועובר אותו.

2. אם מישהו חושב שאנחנו מסוגלים להתמודד עם איתני הטבע בגדול – התשובה היא

לא. היפנים הם הכי יודעים, מתמצאים. מאות שנים יש להם אי, הם יודעים שיש

צונאמי, הם יודעים שיש עליית הים, הם יודעים הכל. יום אחד הגיע גל, שהוא גבוה

ב-30 ס"מ מגובה הסוללה, שהגנה על היבשת של האי היפני וראינו איזה אסון קרה,

עם הפריצה הזאת, עם כניסה לכור אטומי, לא יודע מה, אבל הצפה של שטחים

גדולים מאד.

לא נדבר על ההולנדים עם כל השטחים שהם כבשו בים, שהכל בנוי על סוללות בגובה.

תמיד זה יקרה. ומה שקרה לנו בפעם הקודמת לא היה כשלון של הזרימה באיילון או

מערכת הניקוז במקרו שלה אלא במיקרו של היכולת של השטח לקלוט את מה שירד

ביחידת זמן, באמצעות הקולטנים במערכת העילית של העיר.

דבר שני, למשך שעותיים, יכלה העיר להיות לכאורה מוצפת, אבל אחרי שעותיים הכל נגמר וכל

העיר חזרה לקדמותה. אז אנחנו זוכרים את היום שהוא בגלל אירוע חד פעמי, יחיד בדורו, מאד

מיוחד, אסון נורא של המעלית, שזה באמת אירוע נדיר ביותר, של כניסת מים למעלית, השבתת

מעלית בהצפה מתוך החניון. אירוע מאד מיוחד, שקיבל הד גדול, אבל מבחינת מערכת הניקוז

העירונית – מערכת הניקוז העירונית דווקא הייתה ועמדה בצורה מאד יפה, כי באמת לקח שעה-

שעותיים, אבל אחרי זה העיר חזרה לעבוד. מה הבעיה העתידית שלנו? – הבעיה העתידית שלנו

היא נחל איילון. נחל איילון הוא תעלה, בסופו של דבר פיזית הוא תעלה, שמזרימה את כל המים

של כל האגן הגדול, שמגיע מאיזור ירושלים ועד רמאללה ועוד מזרחה. את כל המים שיורדים וכל

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 30 -

הנחלים שאוספים לתוך האיילון והירקון מעבירים אותם עד הים. עכשיו, התעלה הזאת לאורך השנים בעצם הקמת נתיבי איילון הצרו אותה ככה. ואחר כך הוסיפו עוד נתיבים והצרו אותה עוד יותר. היום, מדובר על זה שמתכוונים להצר ב-60% - זה נכון ה-60%, עזרא?

מר עזרא נוה:

כן.

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

להצר אותה ב-60% לטובת בניית מסילה נוספת באיילון. פשוט כדי להוסיף צריך להצר, כדי שתהיה קרקע עליה לשים את המסילה. האלטרנטיבה שבחרה מדינה ישראל הנדסית לטפל בזה, היא אלטרנטיבה גם לא אמינה, בעיניי. לא אכנס לזה. זה באמצעות של מעגן אגירה גדול עם סכר, שינתב את המים ויעבור אותם. אחרי ירידת הגשם ישחרר את המים לאורך זמן וכתוצאה מזה בתעלה לא יזרמו הרבה מים. הדרישה שלנו היא לא לוותר על יציאה חופשית של מים, שמגיעים ומתנקזים בכניסה של האיילון בדרום העיר, אלא לקחת את אותם המים שמגיעים אל אותו מקום שנקרא התענך, להסיט אותם לתוך מובל תת קרקעי, שיוביל את המים לכיוון יפו. על זה הויכוח הגדול שאתם שומעים סביב העניין, האזהרות שלי על נושא הניקוז העתידיים וכן הלאה. ויש פה שתי שאלות: האחת – האם המובל הזה יבוצע?

השניה – מתי?

האם יצרו את התעלה לפני ביצוע המובל או אחרי ביצוע המובל? מה יקרה בשנים, שבהם לצורך העניין, מאז שיחליטו לבנות מובל והמובל ייבנה, שבע שנים אחרי הצרת התעלה – מה יקרה בשבע השנים האלה? האם לקחת את הסיכון? אלה השאלות.

מר הראל:

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 31 -

רון, יש לי שאלה – האם פעם שקלתם מובל עילי פתוח בדומה לירקון? היה פעם?

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

התשובה היא כן, והייתה אפשרות לפני עשרים שנה, אבל לאחר כל מה שבוצע בעשרים השנים האלה, היום לא ניתן. כי אתה צריך לעבור למשל באיזור מחלף וולפסון. פעם אפשר היה להעביר והייתה תוכנית לתעלה פתוחה, שתעשה את העבודה. אבל מכל מיני סיבות הנדסיות ותירוצים כאלה אחרים, הדבר הזה נדחה ונדחה ונדחה. ואנחנו נמצאים היום במצב שהיום למצוא פתרון לתעלה פתוחה לאורכה – אז יכול להיות שאפשר לעשות תעלה אם זה 200-300 מ' ואחר לעשות, אבל אי אפשר. הייתה התנגדות גדולה מאוד למובל הזה על בסיס של איכות הסביבה לגבי המופע שיקרה בפתחו של המובל הזה ביפו, לצורך העניין בחוקים קיימים.

כי כמויות המים, הכללך, מה שגורר שטפון בתוך דבר כזה, כי מי שמכיר את צבע הים באזור שפך הירקון, מכיר שהים גורר גופות של פרות ועגלות של סופרמרקט ומקררים ואלף ואחד דברים שנזרקו לתוך תעלות וואדיות. אין מה שעומד בפני המים. זהו, קבלנו סקירה שמאירת עיניים. אני מוכרח לומר לעזרא, יישר כוח. עשית את זה בצורה יפה, מקצועית, ברורה. נקווה שנעבור את החורף בשלום.

מר עזרא נוה:

נקווה, תודה רבה.

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

חברים, תודה רבה לכולם.

מר הראל:

רון, לא רציתם להעביר את החוק לנחל הירקון? חוק עזר – לא רציתם?

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 21
מתאריך י"ב חשוון תשפ"ב (18/10/2021)**

- 32 -

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

אנחנו בקשנו לדחות את זה, כי יש עוד כמה סעיפים, השגות. אנחנו נמתין לחודש הבא, אחרי שיהיה עוד איזה שהוא דיון לראות איך פותרים בעיות לשביעות רצונם של אלה,

מר הראל:

אין בעיה, רק וידאתי, תודה.

מר רון חולדאי-ראש העירייה:

תודה לכם.

הישיבה נעולה

מנחם לייבה
מנכ"ל העירייה

גלילה בן-חורין
מזכירת מועצה
ע' מנכ"ל העירייה